

IMPACT OF CREATIVE ENTREPRENEURSHIP THAT AFFECTS THE COMPETITIVE POTENTIAL OF RECYCLING BUSINESS OPERATORS IN CHONBURI PROVINCE

Chayutpong LEEWANG¹

1 Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology Tawan-ok, Chakrabongse Bhuvanarth Campus, Thailand;
chayutpong.lee@rmutto.ac.th (Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 3 February 2025

Revised: 24 February 2025

Published: 4 March 2025

ABSTRACT

This research aimed to study the following: 1) To study the level of creative entrepreneurship of recycling business operators in Chonburi Province 2) To study the level of opinions on the competitive potential of recycling business operators in Chonburi Province 3) To study the impact of creative entrepreneurship on the competitive potential of recycling business operators in Chonburi Province. The sample group used was 400 recycling business operators in Chonburi Province. A questionnaire was used to collect data. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results of the study found that 1) The factor of creative entrepreneurship was at the highest level (mean = 4.50). The aspect with the highest mean was endless learning. 2) The factor of competitive potential of recycling business operators in Chonburi Province was at the highest level (mean = 4.53). The aspect with the highest mean was creating difference. 3) All 4 factors can jointly explain the competitive potential of recycling business operators in Chonburi Province by 78.70 percent (Adj. $R^2 = 0.787$). The factors affecting the competitive potential of recycling business operators in Chonburi Province Statistically significant as follows: achievement commitment (Beta = 0.274), risk-taking (Beta = 0.114), innovative creativity (Beta = 0.232), and trust (Beta = .366).

Keywords: Creative Entrepreneurs, Competitive Potential, Recycling Business

CITATION INFORMATION: Leewang, C. (2025). Impact of Creative Entrepreneurship that Affects the Competitive Potential of Recycling Business Operators in Chonburi Province. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(3), 17

ผลกระทบของการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี

ชยุตม์พงศ์ ลีวัง¹

1 คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์วานารถ; chayutpong.lee@rmutto.ac.th (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาระดับการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี 3) เพื่อศึกษาการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.50) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุด 2) ปัจจัยด้านศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.53) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การสร้างความแตกต่าง 3) ปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัย สามารถร่วมกันอธิบายศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 78.70 ($\text{Adj. } R^2 = 0.787$) โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้ ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ($\text{Beta} = 0.274$) ความกล้าเสี่ยง ($\text{Beta} = 0.114$) ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม ($\text{Beta} = 0.232$) ด้านการเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุด ($\text{Beta} = 0.366$)

คำสำคัญ: ผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์, ศักยภาพการแข่งขัน, ธุรกิจรีไซเคิล

ข้อมูลการอ้างอิง: ชยุตม์พงศ์ ลีวัง. (2568). ผลกระทบของการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(3), 17

บทนำ

ธุรกิจการค้าขยะรีไซเคิลเป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่มีการแข่งขันกันสูงมากและมีแนวโน้มขยายตัวสอดคล้องกับปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นทุกปี สาเหตุเพราะความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาอย่างรวดเร็วส่งเสริมให้มนุษย์มีอายุยืนยาวขึ้น มีการบริโภคมากขึ้น และเกิดกิจกรรมต่างๆ มากมาย ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุของการเกิดของเสีย หรือมูลฝอยทั้งสิ้น รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยจากกรมควบคุมมลพิษ ระบุว่า จากรายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทยปี 2566 พบว่า ประเทศไทยมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 26.95 ล้านตัน เฉลี่ยเท่ากับ 1.12 กิโลกรัม/คน/วัน ทั้งนี้เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ประมาณร้อยละ 5 ที่มีปริมาณขยะมูลฝอย 25.70 ล้านตัน สำหรับปริมาณขยะมูลฝอย ภาคกลางมีปริมาณขยะมูลฝอยสูงที่สุด 31,339 ตัน/วัน ซึ่งเป็นขยะมูลฝอยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มากที่สุด 12,748 ตัน/วัน รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปริมาณขยะมูลฝอย 17,873 ตัน/วัน ภาคใต้ 9,705 ตัน/วัน ภาคตะวันออก 7,073 ตัน/วัน ภาคเหนือ 4,582 ตัน/วัน และภาคตะวันตก 3,268 ตัน/วัน ซึ่งยังไม่นับขยะที่ตกค้างในแต่ละปีที่มีจำนวนนับหมื่นตันต่อปี (กรมควบคุมมลพิษ, 2566) จากรายงานข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทย ปี พ.ศ.2566 พบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 26.95 ล้านตัน โดยสามารถแยกได้เป็น ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 9.31 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดถูกต้อง 10.17 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง 7.47 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง 27.62 ล้านตัน (ระบบสารสนเทศ ด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน, 2567) ทั้งนี้ จะพบเห็นได้ในการที่มีการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมมีเพิ่มขึ้น ภาพรวมการกำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมยังต้องมีการ ปรับปรุงประสิทธิภาพให้มากขึ้น โดยเฉพาะการกำกับดูแล ให้สถานประกอบการแจ้งข้อมูลการขนส่งกากของเสีย อุตสาหกรรมในระบบและนำเข้าสู่ระบบการจัดการกาก ของเสียอุตสาหกรรมของกรมโรงงานอุตสาหกรรมให้มากยิ่งขึ้น และควรมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ กากของเสียอุตสาหกรรม โดยการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีที่เกิดของเสียน้อยที่สุด การเร่งจัดตั้งโรงงานรีไซเคิลและสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค ตลอดจนการควบคุมกำกับดูแลและระบบกำจัดกากของเสีย อุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อป้องกันการลักลอบทิ้งในสิ่งแวดล้อม ในแต่ละภูมิภาคของประเทศมีการกระจายตัวของโรงงานบำบัด กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรม โดยศักยภาพการรองรับและการกระจายตัวของโรงงานบำบัด กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรม มากสุดอยู่ที่ภาคตะวันออก รองลงมาเป็นภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคเหนือ และภาคใต้ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับปัจจุบันประเทศไทยมีการมุ่งเน้นการ พัฒนาพื้นที่ 3 จังหวัดภาคตะวันออก ในโครงการเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐาน ศูนย์กลางธุรกิจ และส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น เมื่อพิจารณา (กรมควบคุมมลพิษ, 2565) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ (เปิดดำเนินการ) ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา เมื่อวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนโรงงาน พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการและเปิดดำเนินการเพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ.2563 มีจำนวน 70,410 โรง ปี พ.ศ.2564 มีจำนวน 72,504 โรง และปี พ.ศ.2565 มีจำนวน 73,232 โรง จากข้อมูลที่จะเห็นได้ว่าแนวโน้มการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมมีปริมาณเพิ่มขึ้น (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2565) กล่าวได้ว่า ธุรกิจรีไซเคิล ถือเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่เป็นโอกาสสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการเอสเอ็มอี เนื่องจากทำได้ง่ายโดยไม่ต้องใช้เงินลงทุนและเทคโนโลยีที่สูงมากนักเมื่อเทียบกับการแปรรูปขยะเป็นพลังงาน ซึ่งที่ผ่านมาจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม และจำนวนประชากรในประเทศ ตลอดจนวิกฤตโรคระบาดที่เกิดขึ้น ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความต้องการอุปโภคและบริโภคเพิ่มขึ้น และเป็นสาเหตุในการเกิดขยะมูลฝอยจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้การนำขยะมาเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลด้วยการนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ จะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ขยะหลายเท่าตัว และเป็นอีกหนทางหนึ่งในการก่อเกิดธุรกิจใหม่ๆ เช่น การผลิตของเล่นเด็กจากขวดแชมพู การผลิตกระดาษทิชชูหรือกระดาษสมุดจากกระดาษที่ใช้แล้ว หรือการผลิตเชื้อจากขี้เถ้าพลาสติก บางส่วนของขยะที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ใน 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ การแปรรูปเป็นพลังงาน การแปรรูปขยะอินทรีย์และการใช้ซ้ำและการรีไซเคิล (อ้างอิงใน ศูนย์วิจัยกิจการไทย, 2566)

การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิล เพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม จึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ 1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปทบทวนทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่นๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ 2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ 3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับปรุงแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ยุทธศาสตร์ชาติพ.ศ.2561-2580) ในปัจจุบันการดำเนินธุรกิจต้องมีศักยภาพการแข่งขันซึ่งแนวคิดเรื่องนี้ได้ก่อให้เกิดกระแสความตื่นตัวในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก โดยสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ของภาครัฐที่ออกมา ล้วนอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูประบบราชการเปลี่ยนบทบาทภาคเอกชน การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ และการเปิดเสรีทางการค้า อย่างไรก็ตามศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจอาจเกิดขึ้นมาจากการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ ความสำเร็จของการนำแนวคิดความคิดสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในโลกธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงในปัจจุบัน การใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำเสนอนวัตกรรมที่แตกต่าง มีความโดดเด่น และตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค นอกจากนี้ การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพด้วยแนวคิดสร้างสรรค์ยังทำให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนากระบวนการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยเสริมสร้างความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในธุรกิจ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจ ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างความแตกต่าง พัฒนานวัตกรรม ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับแนวคิดของ Joseph Schumpeter ที่มีมุมมองให้ความสำคัญต่อการสร้างนวัตกรรมองค์การ และเห็นว่าผู้ประกอบการนั้นคือผู้นำเสนอสิ่งใหม่ (innovator) ที่ไม่ใช่ นักประดิษฐ์ (inventer) ทำการเปลี่ยนแปลง “ตลาด” ด้วยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาผสมรวมกัน (resource combination) ให้กลายเป็นสิ่งใหม่และได้แบ่งวิธีการนี้ออกเป็น 5 วิธี ได้แก่ 1) การนำเสนอสินค้าที่คุณภาพใหม่ 2) การใช้วิธีการผลิตแบบใหม่ 3) การเปิดตลาดใหม่ 4) การค้นหาแหล่งซื้อวัตถุดิบใหม่ หรือการค้นหาวัตถุดิบชนิดใหม่ และ 5) การก่อตั้งกิจการใหม่ (Schumpeter, 1934: 120)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้น จึงเป็นที่มาและรายละเอียดของงานวิจัยนี้ที่มุ่งเน้นศึกษาผลกระทบของการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ทางธุรกิจของธุรกิจรีไซเคิลในอนาคต เพื่อความสำเร็จและความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจรีไซเคิลได้ต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์

รอมม์ (Fromm, 1963) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นความสามารถของบุคคลที่รับรู้เข้าใจ และมีการตอบสนอง กล่าวคือ เมื่อมนุษย์เกิดการรับรู้สิ่งใด ก็จะมีทางตอบสนอง โดยทอแรนซ์ (Torrance, 1962: 16) ได้ให้

ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นความสามารถอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่จะคิดสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยเกิดจากการรวมเอาความรู้ ประสบการณ์ รวมความคิด ตั้งเป็นสมมติฐาน ทดสอบ แล้วรายงานสิ่งที่ค้นพบ นอกจากนี้ ทวีป อภิสิริ (2559: 5) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมทางการคิดและการกระทำของมนุษย์ ที่มีสิ่งเร้า กระตุ้นเร้าให้เกิดความคิดที่หลากหลาย มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และหรือสามารถคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ หรือดัดแปลงใหม่เกิดวิธีการใหม่ๆ ผลผลิตใหม่ๆ เกิดขึ้น ซึ่งสิ่งที่เกิดนั้น เกี่ยวข้องกับความคิดใหม่ๆ รวมไปถึงไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ (2558: 95) ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถของบุคคลในการคิด โดยมีองค์ประกอบการคิดที่เกี่ยวข้องหลายด้าน คือ การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดหลายแง่มุมและความคิดที่เหมาะสม ผลผลิตเป็นสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ อาจเป็นรายบุคคลและประโยชน์ของส่วนรวม

อย่างไรก็ตาม กิลฟอร์ด (1967: 145-151) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ในทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญา โดยทฤษฎีนี้เชื่อว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้อย่างซับซ้อนหลายทิศทาง เรียกว่า ความคิดอเนกนัย ประกอบไปด้วย

- 1) ความคิดริเริ่ม (Originality) เป็นความคิดที่แปลกใหม่ ไม่เลียนแบบ หรือซ้ำกับความคิดของผู้อื่น และมีความแตกต่างจากความคิดธรรมดา โดยอาจมีความคิดเดิมที่ดัดแปลงอยู่แล้วมาประยุกต์เป็นสิ่งใหม่ และเป็นความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
- 2) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) เป็น ความคล่องตัว ในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ มีความสามารถในการคิดหาคำตอบได้เร็ว และได้ปริมาณมากในเวลาจำกัด โดยมุ่งเน้นปริมาณความคิด
- 3) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) เป็นความสามารถของบุคคล ในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภท หลายทิศทาง ความคิดยืดหยุ่น มีความยืดหยุ่นทั้งความคิด และการกระทำ เป็นความสามารถในการปรับสภาพ ของความคิด ในสถานการณ์ต่างๆ ได้
- 4) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) เป็นความคิด ที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียด ที่เป็นการขยายความคิดหลักหรือความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ สามารถอธิบายได้ชัดเจน เป็นแผนงานที่สมบูรณ์ เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นในการสร้างผลงาน ที่มีความใหม่ ไม่ซ้ำแบบให้เกิดความสำเร็จ

แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพการแข่งขัน

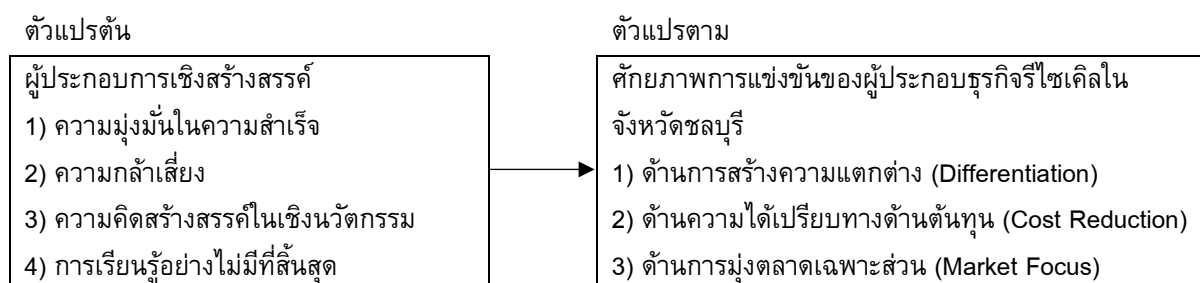
บาร์นีย์ (Barney, 1991) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการทางกลยุทธ์ที่สามารถสร้างคุณค่า (Value-creating Strategy) ให้เหนือกว่าคู่แข่งคือความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน (Competitive Advantage) โดยคู่แข่งไม่สามารถดำเนินการทางกลยุทธ์แบบเดียวกันได้ในเวลาเดียวกันด้วยเหตุนี้การได้เปรียบเชิงการแข่งขันจะยั่งยืนได้ก็ต่อเมื่อคู่แข่งไม่สามารถลอกเลียนแบบผลลัพธ์ผลประโยชน์หรือคุณค่าอันเนื่องมาจากการใช้กลยุทธ์ที่องค์กรกำหนดหรือสร้างขึ้นมา โดยพอร์เตอร์ (Porter, 2011) ได้มีการศึกษาและพัฒนาเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบของ “The Diamond of National Advantage” โดยระบุว่ามียุทธศาสตร์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ เงื่อนไขปัจจัย (Factors Conditions) เงื่อนไขอุปสงค์ (Demand Conditions) อุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries) และเงื่อนไขด้านกลยุทธ์โครงสร้างองค์กรและคู่แข่งทางธุรกิจ (Firm Strategy, Structure, and Rivalry) นอกจากนี้ยังได้กำหนดความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กรไว้ 3 ประเภท ได้แก่ ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนต่ำกว่า ความแตกต่างและตลาดเฉพาะกลุ่มเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง ข้อได้เปรียบนี้ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูงกว่าคู่แข่ง เช่น ตำแหน่งที่เหมาะสมในตลาดอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน ทักษะ หรือทรัพยากรที่มีอยู่ นอกจากนี้ สุรัชย์ อุดมอ่าง (2554) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จทางธุรกิจคือการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ซึ่งเป็นหัวใจของการวางแผนกลยุทธ์ ความสามารถในการแข่งขันหมายถึงความสามารถที่องค์กรดำเนินธุรกิจของตนเองได้ดีกว่าองค์กรอื่นนั่นคือทำกำไรได้สูงกว่ามาตรฐานของอุตสาหกรรมนั้นหรือองค์กรสามารถสร้างให้เกิดคุณค่าแก่องค์กรของตนเองมากกว่าคู่แข่ง

ความสามารถในการแข่งขันขึ้นอยู่กับความสามารถที่เป็นเลิศใน 4 ด้านคือ ขายสินค้าและให้บริการที่ดีกว่าขายสินค้าที่ถูกกว่าตอบสนองต่อลูกค้าได้เร็วกว่าคู่แข่ง และการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน ในส่วนของประไพทิพย์ เอพงษ์ (2555) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสามารถในการแข่งขัน หมายถึงความสามารถเฉพาะตัวและความถนัดที่มีอยู่ในตัวผู้จัดการ ผู้นำหรือทำหน้าที่ผู้บริหารมาปรับใช้ ในกระบวนการบริหารองค์กรมีตัวชี้วัด 4 ตัว ได้แก่ ด้านการสร้างความแตกต่าง (Differentiation) ด้านความได้เปรียบทางด้านต้นทุน (Cost Reduction) ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว (Quick Response) และด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน (Market Focus)

สมมติฐานการวิจัย

การเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การสำรวจ (Survey) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลทั้งในรูปแบบบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด ร้านรับซื้อของเก่าในจังหวัดชลบุรี ซึ่งไม่ทราบจำนวน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลทั้งในรูปแบบบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด ร้านรับซื้อของเก่าในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาร์ ยามาเน ที่ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ การทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) โดยรวมมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไปทุกด้าน ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (กัลยา วานิชย์บัญชา และ จิตา วานิชย์บัญชา, 2558: 159) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 ส่วนใหญ่มีอายุ 36-40 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 ส่วนใหญ่จบปริญญาตรี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 ส่วนใหญ่มีรายได้ มากกว่า 250,000 บาท จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจ 5-10 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ด้านขนาดของพื้นที่กิจการ ค่าเฉลี่ย 259.40 ตารางเมตร ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน 119.36 ส่วนใหญ่เป็นพลาสติก (Plastic) จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 มีจำนวนพนักงาน 6-10 คน จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประกอบธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ ภาพรวม

ปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ	4.51	0.61	มากที่สุด
2) ความกล้าเสี่ยง	4.47	0.68	มากที่สุด
3) ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม	4.51	0.66	มากที่สุด
4) การเรียนรู้อย่างไม่รู้ที่สิ้นสุด	4.52	0.65	มากที่สุด
รวม	4.50	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.50) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเรียนรู้อย่างไม่รู้ที่สิ้นสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.52) รองลงมา ได้แก่ ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.51) และความกล้าเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 4.47) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี ภาพรวม

ศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) การสร้างความแตกต่าง (Differentiation)	4.55	0.62	มากที่สุด
2) ความได้เปรียบทางด้านต้นทุน (Cost Reduction)	4.52	0.64	มากที่สุด
3) การมุ่งตลาดเจาะจงเฉพาะส่วน (Market Focus)	4.51	0.63	มากที่สุด
รวม	4.53	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.53) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การสร้างความแตกต่าง (Differentiation) (ค่าเฉลี่ย = 4.55) รองลงมา ได้แก่ ความได้เปรียบทางด้านต้นทุน (Cost Reduction) (ค่าเฉลี่ย = 4.52) และการมุ่งตลาดเจาะจงเฉพาะส่วน (Market Focus) (ค่าเฉลี่ย = 4.51) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อศึกษาผลกระทบของการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบผลกระทบของการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 ด้านดังนี้ 1) ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ 2) ความกล้าเสี่ยง 3) ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม 4) การเรียนรู้อย่างไม่รู้ที่สิ้นสุด

ตัวแปรตาม คือ ศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี

$$\text{Entrepreneur} = \beta_0 + \beta_1 \text{ Success} + \beta_2 \text{ Risktaking} + \beta_3 \text{ Creativity} + \beta_4 \text{ Learning} + \epsilon$$

เมื่อ Entrepreneur แทน คะแนนพยากรณ์ของศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี
 Success แทน ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ
 Risktaking แทน ความกล้าเสี่ยง
 Creativity แทน ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม
 Learning แทน การเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด
 E แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณทดสอบผลกระทบของการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี (n=400)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	0.600	0.104		5.765	0.000**
ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ (Success)	0.254	0.034	0.274	7.466	0.000**
ความกล้าเสี่ยง (Risk taking)	0.093	0.034	0.114	2.713	0.007**
ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม(Creativity)	0.202	0.036	0.232	5.598	0.000**
การเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด (Learning)	0.323	0.037	0.366	8.783	0.000**
R	R²	Adj. R²	SE(est)	F	Sig.
0.888	0.789	0.787	0.20519	369.749	0.000**

หมายเหตุ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณทดสอบผลกระทบของการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี โดยอาศัยวิธีการทางสถิติในรูปของการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น ซึ่งผลการวิเคราะห์มีดังนี้

Entrepreneur = 0.600 + 0.254 (Success) + 0.093(Success) + 0.202 (Creativity) + 0.323 (Learning)

จากตารางที่ 3 บัญชีทั้ง 4 บัญชี สามารถร่วมกันอธิบายศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 78.90 ($R^2 = 0.789$) ภายหลังการปรับปรุงจากค่า R^2 โดยคำนึงถึงจำนวนตัวแปรอิสระที่ใช้ในโมเดลถดถอย ซึ่งช่วยลดปัญหาการเพิ่มตัวแปรอิสระที่ไม่จำเป็นลงไปในโมเดล (Overfitting) พบว่า บัญชีทั้ง 4 บัญชีสามารถร่วมกันอธิบายศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 78.70 ($\text{Adj. } R^2 = 0.787$) โดยมีบัญชีที่ส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้ ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ($\text{Beta} = 0.274$, $\text{Sig.} = .000$) ความกล้าเสี่ยง ($\text{Beta} = 0.114$, $\text{Sig.} = .007$) ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม ($\text{Beta} = 0.232$ $\text{Sig.} = .000$) ด้านการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด ($\text{Beta} = .366$, $\text{Sig.} = 0.000$) ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ t แล้วพบว่า การเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี ทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ความกล้าเสี่ยง ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม และการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีได้ดังนี้

ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ (Success) ที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เนื่องจากค่า

สัมประสิทธิ์ (B) มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 0.275 หมายความว่า ถ้าให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ถ้าหากผู้ประกอบการมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จ เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีมากขึ้น 0.275

ความกล้าเสี่ยง (Risk taking) ที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ (B) มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 0.114 หมายความว่า ถ้าให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ถ้าหากผู้ประกอบการมีความกล้าเสี่ยง เพิ่มขึ้นส่งผลให้ศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีมากขึ้น 0.114

ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม (Creativity) ที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ (B) มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 0.232 หมายความว่า ถ้าให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ถ้าหากผู้ประกอบการมีความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรมเพิ่มขึ้นส่งผลให้ศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีมากขึ้น 0.232

การเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด (Learning) ที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ (B) มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 0.366 หมายความว่า ถ้าให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ถ้าหากผู้ประกอบการมีการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุดเพิ่มขึ้นส่งผลให้ศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีมากขึ้น 0.366

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ผลการถดถอยเชิงพหุคูณนี้แสดงให้เห็นว่าปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และได้แก่ 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ (Success) ความกล้าเสี่ยง (Risk taking) ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม (Creativity) และการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด (Learning) โดยมิผลกระทบต่อศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีในทางบวก

ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ (Beta = 0.274, Sig. = .000) ความมุ่งมั่นในความสำเร็จเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาธุรกิจในระยะยาว ผู้ประกอบการที่มีความมุ่งมั่นสูงจะมีแรงผลักดันในการตั้งเป้าหมายและทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น การมีความมุ่งมั่นช่วยให้ผู้ประกอบการไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและสามารถหาทางออกในสถานการณ์ที่ยากลำบากได้ เมื่อผู้ประกอบการมีความมุ่งมั่นในความสำเร็จเพิ่มขึ้น จะช่วยให้พวกเขาสามารถปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยเฉพาะในภาคธุรกิจรีไซเคิลที่มีการแข่งขันสูงและต้องการการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ธุรกิจรีไซเคิลมีความท้าทายในหลายด้าน เช่น ต้นทุนการดำเนินงาน ราคาวัตถุดิบรีไซเคิลที่ผันผวน และข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ ผู้ประกอบการที่มีความมุ่งมั่นสูงมักจะปรับตัวและหาแนวทางใหม่ๆ ในการบริหารจัดการ เช่น การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคัดแยกและแปรรูปวัสดุ หรือการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน สอดคล้องกับจิตติชัย อธิคมกุลชัย (2558) ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจรับซื้อขยะรีไซเคิลในจังหวัดนครปฐม พบว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจรับซื้อขยะรีไซเคิล ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และลูกค้า มีความขยัน อดทน มุ่งมั่น เรียนรู้จรรยาบรรณที่ทำงานที่ท้าทายตัดสินใจในการลงทุน และมีความรักต่อสิ่งแวดล้อมตลอดจนความภูมิใจในอาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิสัย แซ่ลี้ (2558) ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพการจัดการธุรกิจและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการไร่สาปะหลัง อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความมุ่งมั่นในความสำเร็จมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

ความกล้าเสี่ยง (Beta = 0.114, Sig. = .007) การกล้าเสี่ยงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ประกอบการในการเปิดโอกาสใหม่ๆ ในการขยายธุรกิจ ผู้ประกอบการที่มีความกล้าเสี่ยงสามารถตัดสินใจในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนได้และพร้อมที่จะ

ลองสิ่งใหม่ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างนวัตกรรมในธุรกิจ ความกล้าเสี่ยงมีผลต่อการตัดสินใจทางธุรกิจที่สามารถทำให้เกิดโอกาสใหม่ๆ โดยเฉพาะในธุรกิจรีไซเคิลที่ต้องพัฒนาเทคโนโลยีหรือกระบวนการใหม่ๆ หากผู้ประกอบการมีความกล้าเสี่ยงเพิ่มขึ้น จะสามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางธุรกิจที่ช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน โดยความกล้าเสี่ยงมีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาธุรกิจรีไซเคิล เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวและสร้างนวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงควรถูกบริหารจัดการอย่างรอบคอบเพื่อให้การลงทุนหรือการตัดสินใจที่เกิดขึ้นสามารถสร้างผลตอบแทนที่ยั่งยืนต่อธุรกิจในระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิต แซ่ลี (2558) ทำการศึกษาเรื่อง ศักยภาพการจัดการธุรกิจและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการไร้สำปะหลัง อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ความกล้าเสี่ยงมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม ($Beta = 0.232$ Sig. = .000) ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรมคือความสามารถในการคิดหาแนวทางใหม่ๆ และนำสิ่งที่คิดออกมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการใหม่ๆ ในธุรกิจ การมีความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรมสามารถช่วยให้ธุรกิจรีไซเคิลสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งได้ การมีความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรมช่วยให้ธุรกิจสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่แตกต่างและดึงดูดลูกค้าใหม่ๆ การพัฒนานวัตกรรมไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาด แต่ยังสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจรีไซเคิลได้ โดยความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ธุรกิจรีไซเคิลสามารถสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์และบริการ ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด และพัฒนากลยุทธ์ที่ช่วยให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน ผู้ประกอบการที่สามารถพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ และปรับใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย จะมีความได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถขับเคลื่อนธุรกิจให้ประสบความสำเร็จในระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิบัติ ทัพพรณ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ ในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่พบว่า ปัจจัยภายในของผู้ประกอบการ (Internal entrepreneur) ได้แก่ การพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ ความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การชอบเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีวิสัยทัศน์กว้างไกล นำประสบการณ์ที่ผ่านมาประยุกต์ให้สร้างสรรค์หาวิธีการใหม่ และวางแผนกลยุทธ์ด้านความคิดสร้างสรรค์

ด้านการเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุด ($Beta = .366$, Sig. = 0.000) การเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุดหมายถึงการมีทัศนคติที่เปิดรับและพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา โดยเฉพาะในการทำธุรกิจ การเรียนรู้จากประสบการณ์และจากข้อผิดพลาดจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวและพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการได้ดีขึ้น การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทำให้ผู้ประกอบการสามารถติดตามเทรนด์ใหม่ๆ ในการรีไซเคิล รวมถึงเรียนรู้วิธีการใหม่ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากระบวนการหรือการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะช่วยเสริมศักยภาพการแข่งขันในธุรกิจรีไซเคิล เนื่องจากการเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุดเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อความสำเร็จของธุรกิจรีไซเคิล ($Beta = 0.366$) เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถติดตามแนวโน้มใหม่ๆ พัฒนาทักษะในการบริหารจัดการ ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน และนำแนวคิดใหม่ๆ มาสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้ธุรกิจรีไซเคิลสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิบัติ ทัพพรณ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ ในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่พบว่า ปัจจัยภายในของผู้ประกอบการ (Internal entrepreneur) ได้แก่ การพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ ความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การชอบเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีวิสัยทัศน์กว้างไกล นำประสบการณ์ที่ผ่านมาประยุกต์ให้สร้างสรรค์หาวิธีการใหม่ และวางแผนกลยุทธ์ด้านความคิดสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าทุกปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัย (ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ความกล้าเสี่ยง, ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม การเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุด) ล้วนมีผลกระทบในเชิงบวกและสามารถช่วยเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ หากผู้ประกอบการมีคุณสมบัติเหล่านี้เพิ่มขึ้น, จะสามารถปรับปรุงศักยภาพในการแข่งขันในตลาดได้มากขึ้น นอกจากนี้ ค่าความสามารถในการอธิบาย ($Adjusted R^2$

= 0.787) ยังแสดงให้เห็นว่าโมเดลนี้สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลได้ถึง 78.70% ซึ่งถือว่าการอธิบายที่ดีและสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะต่างๆ ที่กล่าวถึงในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจนี้ โดยผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ทักษะในการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ เช่น ความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ความกล้าเสี่ยง ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงนวัตกรรม และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลในจังหวัดชลบุรี โดยการพัฒนาทักษะเหล่านี้สามารถทำให้ผู้ประกอบการมีความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

- 1) ผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลควรพัฒนาและเสริมสร้างทักษะในการเป็นผู้ประกอบการเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะในด้านความมุ่งมั่นในความสำเร็จ ความกล้าเสี่ยง ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้อย่างไม่ที่มีสิ้นสุด เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและสร้างความได้เปรียบในตลาด
- 2) ควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้ และการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในธุรกิจรีไซเคิล เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาดได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรขยายการศึกษาไปยังธุรกิจประเภทอื่นๆ ในภาคเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อเปรียบเทียบและหาความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขัน
- 2) ควรศึกษาในระยะยาวเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการที่มีต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาด โดยอาจใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- 3) การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีในกระบวนการรีไซเคิลกับการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2566). รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในชุมชนของประเทศไทย. กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- กรมควบคุมมลพิษ. (2565). รายงานประจำปี 2565 กรมควบคุมมลพิษ. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2565). รายงานประจำปี 2565. กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม.
- จิตติชัย อธิคมกุลชัย.(2558). การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจรับซื้อขยะรีไซเคิลในจังหวัดนครปฐม. *Veridian E-Journal, Slipakorn University*, 8(2), 2092-2110.
- ประไพทิพย์ ลือพงษ์. (2555). การพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีสมรรถนะความสามารถในการแข่งขัน, วารสารนักบริหาร. 12(1): 103-108.
- ทวีป อภิสิทธิ์. (2559). กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิบดี ทัพพกรณ์. (2561). คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในธุรกิจร้านค้า บริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน). *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 9(1), 106-117.
- ไพฑูรย์สินลาร์ตัน. (2558). *ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ อุตมอ่าง. (2554). *การบริหารความได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SME ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา.

อาทิซ แซ่ลี้. (2558). ศักยภาพการจัดการธุรกิจและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการไร้สำปะหลัง อำเภอปอพลอย จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 4(2), 1-12.

Barney, J. B. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99-120.

Fromn, Erich. (1963). *The Art of Loving*. New York: Bantaira book.

Guilford, J. P. (1967). *The nature of human intelligence*. New York: McGraw-Hi

Porter, Michael E., & Kramer, Mark R. (2011). Creating Shared Value. *Harvard Business Review*, 89, 62-77.

Schumpeter, J. A. (1934). *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profit, Capital, Credit, Interest and the Business Cycle*. Cambridge: Harvard University Press.

Torrance, E. P. (1962). *Guiding of Creative talent*. New Jersey: Prentice-Hall

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2025 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).